

Politika

Itālija ir parlamentāra demokrātiska republika kopš 1946. gada 2. jūnija, kad pēc referendumā atcēla monarhiju.

Itālijas konstitūcija pieņemta 1948. gada 1. janvārī. Konstitūcijā noteiktas trīs varas un to īstenotāji – likumdevēja vara - divpalātu parlaments, izpildvara – Ministru kabinets, kura vadītājs ir premjerministrs, un neatkarīga tiesu vara.

Izpildvara

Itālijas Republikas prezidents ir valsts galva un simbolizē tautas vienotību. Prezidentam ir vairāki pienākumi, kurus agrāk pildīja Itālijas karalis. Prezidents darbojas kā starpnieks starp visām trim valsts varām – izpildvaru, likumdošanas varu un tiesu varu. Prezidents ieceļ izpildvaras institūciju pārstāvjus un viņš ir Nacionālo bruņoto spēku virspavēlnieks. Prezidentu ievēl uz 7 gadiem vēlēšanu kolēģija, kas sastāv no parlamenta abām palātām un 58 reģionāliem pārstāvjiem. Lai prezidentu ievēlētu, ir jāsaņem 50 + 1 balss.

Prezidentam ir tiesības noraidīt likumus, kas neatbilst Itālijas Republikas konstitūcijai. Prezidents ieceļ premjerministru, kas izveido Ministru kabinetu. Ministru kabinetu apstiprina parlaments.

Valdības darbu īsteno šādas ministrijas:

- Ārlietu ministrija
- Iekšlietu ministrija
- Izglītības ministrija
- Izglītības – Starptautiskās apmaiņas ministrija
- Veselības ministrija
- Aizsardzības ministrija
- Darbaspēka un sociālās labklājības ministrija
- Ekonomikas attīstības ministrija
- Zemkopības ministrija
- Tieslietu ministrija
- Komunikāciju ministrija
- Ekonomikas un finansu ministrija
- Vides ministrija
- Transportu ministrija
- Eiropiešu jautājumu ministrija
- Universitāšu un zinātnes ministrija

Likumdošanas vara

Likumdošanas varu īsteno tautas vēlēts parlaments. Parlaments sastāv no divām palātām - augšpalātas Senāta (*Senato della Repubblica*) un Deputātu palātas (*Camera dei Deputati*). Parlaments nosaka valdības darba vadlīnijas un uzrauga tās darbu. Deputātu palāta sastāv no 630 deputātiem, sasniegušiem vismaz 25 gadu vecumu. Deputātu palātu ievēl Itālijas pilsoņi, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Senāts sastāv no 315 ievēlētiem, 40 gadu vecumu sasniegušiem pilsoņiem. Bez tiem Senāta sastāvā ir daži senatori, kurus Itālijas Republikas prezidents ieceļ amatā uz mūžu (no tiem trīs ir bijušie Itālijas prezidenti). Senātu ievēl 25 gadu vecumu sasnieguši balsstiesīgie vēlētaji. Parlamentu ievēl reizi 5 gados.

Tiesu vara

Itālijas tiesu sistēmas pamatā ir Romiešu likumi, kuros izdarīti labojumi saskaņā ar Neapoles kodeksu un statūtiem. Tiesu varas pamatā ir Konstitucionālā tiesa, kura drīkst noraidīt likumus, ja tie ir pretrunā ar valsts konstitūciju. Konstitucionālā tiesa sastāv no 15 tiesnešiem, no kuriem viens ir Itālijas Konstitucionālās tiesas prezidents. Prezidents tiek izraudzīts no tiesnešu vidus. Par viņu balso tiesneši. Vienu trešdaļu no tiesnešiem ieceļ Itālijas Republikas prezidents, vienu trešdaļu - parlaments, un vienu trešdaļu ievēl Augstākā tiesa.